

Mat. 15 júní 1915

Læknir.

II.

Í grein minni síðast var þess getið, að orðið læknir kynni að vera afbakað úr leiknir, sá sem leikinn er eða æður, eða lagnir, sá sem er laginn. En réttara þykir mér að bæta því við, að verið getur að orðið sé alls ekki íslenzkt (norrænt) að uppruna, heldur grískt, eins og nafnið á Hlinik kóngssyni líklega er, (Hellenikl ævintýrið kynni að hafa komið hingað með Íslendingum sem verið höfðu Væringjar í Miklagarði), af lachanon, (jurt). Til er á grísku orðið lachaneros, sem gæti þýtt: sá sem þekkir grös, og kann að nota þau til lækninga; á latínu er orðið lachanizore haft um að vera sjúkur; líkl.: eta grös við veikindum.

Það kynni að styðja þessa tilgátu, að á einhverri fornþýzku kvað læknir vera lachanara. Að orðin prestar og biskup eru útlend að uppruna, eins og fleiri sem kristindómnum fylgdu, er alkunnugt.

Að fá menn til að hugsa um orð er nytsamlegt, og æfir skilninginn. Og sumt er auðvelt að sjá um uppruna orða, eins og t. a. m. að skjóttur er orðið til úr skjóttur og fjós úr féhús. En sumt er aftur mjög vandasamt.

5. júní.

Helgi Pjeturss.

Brauðin.

Rúgbrauðin hér í bænum, þau sem eg hefi komist í kynni við, eru verri en svo að takandi sé með þögn og þolinmæði. Er nú öldin önnur í þeim efnum, heldur en þegar Carl heitinn Frederiksen stóð hér fyrir bakarfi. Á þessi bær honum að þakka mikilsverðar umbætur á brauðvöru. Brauðin hér minna mig á það, að þegar eg var í Kristjaníu fyrir ekki allfáum árum, hafði nýlega farið þar fram, að tilhlutun yfirvalda, rannsókn á bakaríum borgarinnar; So minnir mig bakaríin væru, en þrjú ein gerðu vöru sína svo úr garði, að skoðanarmenn gætu látið sér vel líka. Það skiftir almenning miklu hvort sérstaklega rúgbrauðið er gott eða ekki, og er nauðsyn að vakið sé máls á þessu. Ef til vill mundi það borga sig að halda við og við sýningar á brauðum, þó að bærinn hefði kostnað af þeim sýningum, en ekki bakararnir. Og víst er um það, að þeir sem gerðu brauðin og sérstaklega rúgbrauðin, eins góð og þau geta orðið, væru bæði lofs og launa verðir fyrir.

29. 5.

Helgi Péturss.